Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu (Sensory Processing Measure Main Classroom Form)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu (Sensory Processing Measure Main Classroom Form)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20424

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu (Sensory Processing Measure Main Classroom Form - SPM-CF), çocuklar?n okul ve s?n?f ortam?ndaki duyusal i?lemleme güçlüklerini ve bu zorluklar?n ö?renme, davran?? ve sosyal kat?l?mlar? üzerindeki etkilerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? standart bir araçt?r. Ölçe?in Türkçeye uyarlamas?, 2010 y?l?nda Dilek Kas?m taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, Türk okul ça??ndaki çocuklar?n duyusal profillerini güvenilir ve geçerli psikometrik özelliklerle belirlemeyi amaçlam??t?r.

SPM-CF, özellikle ö?retmenlerin gözlemlerine dayanarak doldurulur ve çocu?un görme, dokunma, denge ve hareket gibi temel duyusal alanlardaki tepkilerini 4'lü Likert ölçe?i format?nda de?erlendirir. Ölçek, duyusal bütünleme teorisine uygun olarak, duyusal modülasyon ve praksis gibi kritik i?levlerdeki sapmalar? tespit etmede önemli bir klinik ve akademik araç görevi görür.

Anahtar Kelimeler

Duyusal ??lemleme Ölçe?i, **SPM-CF**, duyusal bütünleme, duyusal modülasyon, s?n?f formu, uyarlama, psikometrik özellikler, okul ça??, Likert ölçe?i, **Dilek Kas?m**.

Yazarlar

Dilek KASIM

Amaç

Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu'nun temel amac?, okul ortam?nda gözlemlenen davran??sal ve ö?renme zorluklar?n?n alt?nda yatan duyusal i?lemleme farkl?l?klar?n? nesnel bir ?ekilde saptamakt?r. Bu form, ö?retmenlerin günlük s?n?f aktiviteleri s?ras?nda çocuklar?n duyusal girdilere verdi?i tepkileri standardize edilmi? bir formatta raporlamas?n? sa?layarak, çocu?un akademik ve sosyal kat?l?m?n? engelleyen duyusal ihtiyaçlar? belirlemeye odaklan?r.

Elde edilen sonuçlar, **ö?retmenler**, okul psikologlar? ve ergoterapistler gibi ilgili uzmanlar için, çocu?un s?n?f içi performans?n? ve adaptif davran??lar?n? desteklemek üzere bireyselle?tirilmi? müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda temel veri kayna?? olu?turur. Ölçek, özellikle dikkat eksikli?i, ö?renme güçlükleri veya sosyal uyum sorunlar? ya?ayan çocuklar?n de?erlendirilmesinde kritik bir rol üstlenir.

Yap?

SPM-CF, **duyusal bütünleme** teorisi çerçevesinde, çocu?un çevresel duyusal girdileri kaydetme,

ARABPSYCHOLOGY.COM

düzenleme ve tepki verme yetene?ini ölçer. Ölçek, çocu?un sekiz farkl? duyusal alandaki i?levselli?ini de?erlendiren alt ölçeklerden olu?ur. Bu alanlar; Görme, Dokunma, ??itme, Tat/Koku, Denge/Hareket (Vestibüler), Vücut Fark?ndal??? (Proprioseptif), Planlama ve Fikirler (Praksis) ile Sosyal Kat?l?m boyutlar?n? kapsar. Ölçek, duyusal i?lemleme zorluklar?n? hiper-reaktivite (a??r? duyarl?l?k) veya hipo-reaktivite (az duyarl?l?k) gibi spektrumlar üzerinden tan?mlar.

Geçerlik

Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu'nun Türkçeye uyarlanmas? çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen iç tutarl?l?k analizleri yap?lm??t?r. Uyarlama tezinde, maddelerin teorik olarak ölçülmesi beklenen yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini gösteren güvenirlik katsay?lar? detayl? olarak sunulmu?tur. Bu analizler, ölçe?in Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygunlu?unu ve maddelerin beklenen teorik yap?larla tutarl?l???n? sa?lamla?t?rm??t?r. Ölçe?in **psikometrik özellikleri**, s?n?f ortam?nda duyusal i?lemleme zorluklar?n?n geçerli bir ?ekilde ölçüldü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, Dilek Kas?m taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?n?n temel bulgular?n? olu?turmaktad?r. ?ç tutarl?l?k güvenirli?ini belirlemek üzere yap?lan analiz sonucunda Cronbach Alpha de?eri α**=0,94** olarak hesaplanm??t?r. Bu katsay?, sosyal bilimler alan?nda kabul edilebilir güvenirlik s?n?rlar?n?n oldukça üzerinde olup, ölçe?in maddelerinin yüksek düzeyde homojen ve tutarl? oldu?unu göstermektedir.

?ç tutarl?l?k analizine ek olarak, ölçe?in güvenilirli?ini farkl? yöntemlerle desteklemek amac?yla maddelerin iki e?de?er yar?ya bölünmesiyle elde edilen **yar?ya bölme güvenirli?i (split-half reliability)** katsay?lar? da hesaplanm??t?r. Bu sonuçlar, Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu'nun Türkiye örnekleminde tekrarlanabilir ve istikrarl? ölçümler sa?lad???n? kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu'nun orijinal versiyonu, sekiz temel duyusal alan? temsil eden faktörel bir yap?ya sahiptir. Uyarlama çal??mas?nda bu faktörel yap?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???, genellikle Aç?mlay?c? (EFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (CFA) ile incelenmektedir. Bu analizler, uyarlanan ölçe?in maddelerinin, orijinal ölçe?in teorik olarak belirlenmi? alt boyutlar?na uygun ?ekilde yüklendi?ini teyit ederek yap? geçerli?ine önemli katk?lar sunar. Ölçek, bu çok boyutlu yap?s? sayesinde, çocu?un duyusal profiline dair kapsaml? ve ayr?nt?l? bilgi sa?lar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 4'lü Likert ölçe?i (1=hiçbir zaman - 4=her zaman)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Okul Ça?? Çocuklar?

Ya? Grubu: 5-12 ya? (Okul öncesi ve ilkokul dönemi)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki tipik geli?im gösteren ve duyusal i?lemleme farkl?l?klar? sergileyen çocuklar üzerinde kullan?ma yönelik uyarlanm??t?r. Ölçek, s?n?f ö?retmenleri taraf?ndan gözleme dayal? olarak doldurulur.

Test Metodolojisi: Ö?retmen Gözlem Raporlama Ölçe?i. Ö?retmenler, çocu?un s?n?f içi davran??lar?n? ve duyusal tepkilerini belirtilen s?kl?k derecelendirmesine göre puanlar.

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alpha, yar?ya bölme güvenirli?i, ergoterapi, **ö?retmenler**, duyusal hassasiyet, **propriyosepsiyon**, praksis.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçeye uyarlanma çal??mas? **2010** y?l?nda tamamlanm??t?r. Orijinal ölçek (Sensory Processing Measure), ticari bir yay?nc? taraf?ndan da??t?lmakta olup, yasal kullan?m? telif haklar?na ve ücretlendirmeye tabidir. Ölçe?in akademik veya klinik amaçlarla kullan?m? için yay?nc?dan resmi izin al?nmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

Kas?m, D. (2010). *Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu'nun Türk çocuklar?na uyarlanmas?*

ARABPSYCHOLOGY.COM

(Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul. (Tez Eri?im Linki: tez.yok.gov.tr)

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: duyusal-islemleme-olcegi-sinif-formu-sensory-processing-measure-main-classroom-form-toad.pdf

Duyusal ??lemleme Ölçe?i S?n?f Formu Maddeleri (Sensory Processing Measure Main Classroom Form)

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, ölçe?in de?erlendirdi?i temel duyusal alanlara ili?kin örnek maddelerdir ve orijinal dillerinde korunmu?tur.

Görme: Ders anlat?l?rken veya bir duyuru esnas?nda, tahtaya veya konu?an ki?iye bakmak yerine, arkada?lar?na veya çevresine bakar.

Dokunma: Ya??tlar?n?n kazara dokunmas?ndan rahats?z olur (sald?rabilir veya geri çekilebilir).

Vücut Fark?ndal???: Kutular? açmaya çal???rken içindekileri döker.

Denge ve Hareket: Ayakta dururken destek almak için duvarlara, mobilyalara veya di?er insanlara yaslan?r.

Planlama ve Fikirler: Gösterilenleri do?ru ?ekilde taklit etmede zorluk ya?ar (hareketli oyunlar, hareketli ?ark?lar).

ARABPSYCHOLOGY.COM